

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 4. An Christus ſit cauſa meritoris totius noſtræ prædeſtinationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

beneplacito ac dono gratuito Dei, misericorditer acceptantis, sine lege infallibili, ac sine debito iustitiæ, bona vnius opera vel orationes pro salute alterius. Neque modò particulares, sed neque tota Ecclesia semper impetrat conuersionem & salutem peccatorum pro quibus orat.

31. Contra primam & secundam conclusionem opinatur Vasq. disp. 94. cap. 5. affirmans putari hominem iustum posse esse causam omnium effectuum prædestinationis alterius: & consequenter causam esse posse totius formalis prædestinationis ipsius. Nam in sententia Vasq. disput. 91. cap. 1. num. 2. Qui est causa effectus & obiectus, dicitur esse causa illius relationis & respectus rationis in quo consistit prædestinatio formalis, siue actus liber Dei prædestinantis. Quocirca idem est mereri alicui effectus prædestinationis eius, atque mereri quòd diuina essentia referatur ad ipsum relatione illa rationis, quæ completur vt dicatur prædestinatio.

32. Fundamentum Vasq. est, quia omnes effectus prædestinationis incipiunt à prima vocatione. Atqui potest vnus alteri mereri primam vocationem, & reliquos effectus qui post eam sequuntur. Ergo potest illi mereri totam suam prædestinationem obiectiuam, & proinde formalem. Minorem nos concedimus. Maiorem probat primò ex S. Augustino contendente contra Massilienses Semipelagianos, non posse hominem mereri totam suam prædestinationem, quia non potest mereri primam suam vocationem. Accipiens scilicet hæc duo pro eodem, ita vt mereri primam vocationem, & quæ ex ea sequuntur, sit mereri totam suam prædestinationem. Probat secundò, quia cum vnus orat pro altero vt impetret illi primam vocationem, oratio illa non est effectus prædestinationis alterius. Alioquin etiam preces & merita Christi pro electis specialiter oblata, essent effectus prædestinationis ipsorum: atque ita Christus non merisset omnes effectus prædestinationis nostræ, quia non meruit illas suas orationes & merita. Ergo sciendum est effectus prædestinationis incipere à prima vocatione.

33. Respondeo, maiorem propositionem non esse veram vniuersaliter. Ad cuius primam probationem dico primò Augustinum sibi loqui de eo solùm quod homo sibi ipsi mereri potest: de quo solùm inter ipsum & Massilienses erat controuersia. Non autem de eo quòd vnus potest alteri mereri, aut quòd vnus potest obtinere per merita alterius. Dico secundo præstationem Augustini esse bonam, cum infert neminem mereri totam suam prædestinationem ex eo quòd non meretur primam suam vocationem, quæ est vnus ex effectibus prædestinationis, siue sit omnium primus, siue non. Quamuis non sumat hæc duo pro eodem: neque valeat conuersione, seu contrariè, propositio affirmatiua, Ergo si meretur primam suam voca-

tionem, meretur totam suam prædestinationem.

Ad secundam probationem, nego maiorem. Oppositum enim ostendimus num. 28. Ad confirmationem, dico aliam esse rationem necesse & meritum Christi. Nam Christi preces & merita præcedunt ordine rationis & causalitatis totam nostram prædestinationem ad gloriam: etiam quoad primam voluntatem antecedentem & conditionatam, per modum simplicis desiderij, vt ostendimus sectione sequenti. Vnde Christi preces & merita pro nobis oblata, non sunt effectus, sed sunt causa totius nostræ prædestinationis. At verò preces vnius pro altero non præcesserunt ordine rationis & causalitatis simplex illud desiderium salutis ipsius, quòd Deus habet independenter ab hominum operibus, & citra eorum præuisionem: sed potius ex illo sequuntur vt media electa & applicata vi illius desiderij & intentionis saluandi homines.

SECTIO IV.

An Christus sit causa meritoria totius nostræ prædestinationis?

34. Respondeo affirmatiuè & dico primò non tantum meruisse Christum vitam æternam hominibus: sed & ipsam destinationem ad illam: siue simplicem, & generalem, ac communem omnibus: siue efficacem, & specialem electorum, quæ specialiter vocatur prædestinatio. Ratio est quia Christus fuit primò decretus & prædestinatus ante alias omnes creaturas, propter suam excellentiam & amabilitatem in esse & in operari: Ergo propter ipsius opera præuisa potuit Deus velle salutem omnibus creaturis intellectualibus antecedenti illa & simplici voluntate quæ præcessit occasionem datam ex parte ipsarum creaturarum: ac multò magis alia voluntate consequenti & efficaci post præuisionem occasionis: maximè cum illa occasio sit fundata in Christi meritis, vt dicam paulò post. Si autem posuit veraque voluntas fundari in Christi meritis vt in ratione motiua: conuenientius est Christi dignitati vt ita factum sit. Idque significat Apostolus, Ephel. 1. dicens: *Qui benedixit nos, Deus scilicet, in omni benedictione spirituali in cælestibus, in Christo, sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem vt essemus sancti & immaculati in conspectu eius, in charitate. Qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum. Quo loco illa particula, In Christo, in ipso, &, per Iesum Christum, indicant meritum Christi, vt sequentibus Apostoli verbis clariùs explicatur, cum ait: in quo gratis dedit nos in dilecto fili suo. In quo habemus redemptionem per sanguinem eius. Neque aliter solet Scriptura meritum Christi designare, quàm illis & similibus loquendi modis.*

36. Dices vt Christus mereretur hominibus & Angelis, oportuit Deum ratione prius ordinasse & acceptasse illius opera ad hoc vt angelis & hominibus prodesse possint. Ideo enim Christus nobis meruit, quia Deus voluit, vt nobis mereretur. Prius ergo Deus ordinavit vt merita Christi nobis prodesse possent, voluitque Christum nobis dare in mediatorem & merentem, quam Christus quidquam nobis meritus sit. Atqui cum voluit Deus Christum nobis mereri, deditque vt mediatorem: dedit propter aliquem finem supernaturallem, nempe propter gratiam & gloriam, ad quam merita Christi nobis prodesse: ergo priusquam Christus nobis mereretur, voluit Deus nobis gratiam & gloriam. Ergo Christus non meruit primam illam & simplicem atque antecedentem voluntatem qua Deus voluit homines & angelos ad gratiam & gloriam euehere.

37. Respondeo non esse necessarium vt Deus ratione prius voluerit gratiam sanctificantem & gloriam hominibus, quam vellet Christi merita ipsis prodesse. Potuit enim in eo significatione velle hominibus & angelis Christi merita, non vt media determinata ad gloriam & gratiam illis merendam: sed vt causas generales ad ea omnia, ad quae Christus vellet ea applicare. Tum praesciens Christi voluntatem futuram vt haberet confortes gratiae & gloriae, vtque sua merita ad hoc Angelis & hominibus prodesse: potuit id velle propter Christum, non solum vt causam finalem & exemplarem, sed etiam vt causam meritoriam. Atque ex ea voluntate secuta est preparatio mediorum, quae similiter Christi meritis tribuenda est: quatenus Deus propter ipsum preparavit omnibus proximè vel remotè media sufficientia ad gratiam & gloriam consequendam.

38. Dico enim secundum Christum meruisse hominibus omnia gratiae auxilia & beneficia, quibus, vi illius intentionis eos saluandi, disponuntur vt gratiam & gloriam consequantur, ac tandem ad illam perueniunt: tam ea quae praecedunt primam iustificationem, quam quae illam sequuntur. Probat ut primò generaliter ex cap. 1. ad Ephes. *Benedixit nos in omni benedictione spirituali in caelestibus, in Christo, &c.* Secundo, speciatim de vocatione, quae praecedit iustificationem, quaeque ad illam disponit, ita scribit Apostolus 2. Tim. 1. *Vocauit nos vocatione sua sancta, non secundum opera nostra, sed secundum gratiam qua data est nobis in Christo Iesu.* De eademque sic loquitur Trident. sess. 6. cap. 5. *Declarat praeterea, sancta Synodus ipsius iustificationis exordium in adultis à Dei per Iesum Christum praeuentione gratia sumendum esse, hoc est, ab eius vocatione.* Tertio, de consensu nostro, quo Deo cooperante paremus vocationi, sic ait Apostolus Philippens. 1. *Vobis donatum est pro Christo, non solum vt in eum credatis, &c.* Et Ephes. 2. *Gratia enim saluati estis per fidem: hoc non ex vobis, Dei enim donum est: non ex operibus,*

vt ne quis gloriatur. Ipsius enim sumus factura, creati in Christo Iesu in operibus bonis, quae preparauit Deus, vt in illis ambulemus. Nec obest quòd huiusmodi opera sunt actus nostri liberi. Nam sicut eo non obstante sunt Dei dona: ita sunt praemia meritorum Christi, quatenus scilicet sunt ex auxilio excitante & cooperante, per meritum Christi collato. Quarto, si iustificatio obtineatur per sacramentum ex opere operato, non est dubium quin institutio & vis sacramentorum sit fundata in Christi meritis. Specialis quoque fauor prouidentiae Dei, qua procurat aut permittit talem ordinem rerum, in quo prouidit fore vt applicarentur efficaciter siue adultis, siue paruulis, non minus debet meritis Christi tribui, quam gratia vocationis: quia nulla est ratio, cur applicatio meritorum Christi facta ex opere operantis detur magis propter merita Christi, quam ea quae fit ex opere operato. Quintò denique, de omnibus gratiarum donis quae sequuntur iustificationem, ad perseuerandum, ad merendum, ad gratiam augendam, & ad consequendam efficaciter vitam eternam, ita scribit Apostolus Ephes. 4. *Veritatem autem facientes in charitate, crescimus in illo per omnia, qui est caput Christus, &c.* Et Ioan. 15. *Sicut palme non potest fructu fructu à semetipso, nisi manserit in vite: sic nec vos nisi in me manseritis, &c.* Quia sine me nihil potestis facere. Quòd aludens Trident. sess. 6. cap. 6. ait Christum in iustificatos in vitæ virtutem influere, tanquam caput in membra, & tanquam vitem in palmites, quae virtus bona eorum opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur. Et sess. 4. cap. 8. *Nam quia ex nobis, tanquam ex nobis, nihil possumus, sed cooperante, qui nos confortat (Christo) omnia possumus. Ita non habet homo vnde gloriatur, sed omnis gloriatio nostra in Christo est: in quo viuimus, in quo meremur, in quo satisfacimus.*

Dico tertio, Christum non meruisse omnia penitus gratiarum dona nobis à Deo data quomodocumque. Primò enim non meruit seipsum simpliciter, qui tamen maximum Dei donum est, & ornamentum naturae creatae intellectualis, praesertim humanae, estque fundamentum aliorum omnium beneficiorum, quae propter ipsum nobis collata sunt. Secundo, non meruit similiter omnia sua merita, & opera vel passiones, quae tamen sunt respectu nostri Dei beneficia, quatenus in bonum & commodum nostrum cedunt. Tertio, siue illa merita fuerunt nobis primò applicata per Dei constitutionem, volens vt nobis prodesse: siue per Christi ipsius voluntatem id determinantis, vt paulò ante diximus; Christus non meruit primam illam Dei constitutionem, quippe quae necessariò presupponitur omni merito Christi vt nobis profuturo. Est enim causa necessaria vt nobis proficit: & nisi Deus ita vellet, non prodesse. Non meruit etiam illam suam voluntatem & determinationem: quia nemo meretur de seipso. Quare

Christus meruit hominibus omnia gratiae beneficia quibus ad gratiam & gloriam perueniunt, etiam primam vocationem.

39. Non tamen meruit omnia penitus gratiarum dona.

non meruit ut vellet merita sua nobis prodesse. Posita vero illa applicatione vel constitutione, videtur Christus meruisse omnia gratia beneficia quae deinceps hominibus & Angelis collata fuerunt, ut probant argumenta superius proposita. Eo casu nimirum, quod nihil gratia cuiquam Deus impertuerit, nisi intuitu meritorum Christi, tum iis qui tempore Christum praecesserunt, tum aliis omnibus, simul aut post-existentibus. Neque propterea Christus non meruit omnes effectus nostrae praedestinationis. Nam dona illa gratia quae diximus eum non meruisse, non sunt effectus nostrae praedestinationis: sed ea tantum gratiae beneficia quae praesupponunt intentionem nos saluandi, ac vi illius preparantur & exhibentur.

40. Notandum tamen aliud esse quod Christus meruerit absolute haec omnia gratia beneficia: & aliud, quod meruerit comparative ut darentur haec potius quam illa, aut huic potius quam illi. Primum generatim verum est. Secundum est falsum in plurimis. Quamuis enim Christus illis pro quibus orauit specialiter, aut quibus sua merita efficacius applicauit, obtinere ut per media congrua, & specialem fauorem, ad gloriam perducerentur, ut Apostolis, excepto Iuda, & plurimis aliis pro quibus orauit specialius, & exauditus est pro sua reuerentia, tamen non meruit ut Deus hanc seriem rerum & mediorum salutis patris, profuturam, eligeret potius quam aliam: neque ut tam multis darentur media incongrua: neque ut illi pauci eligerentur praeter alios, quatenus istorum electio connotat aliorum derelictionem, a quibus isti secernuntur, & specialius diliguntur. Neque antecedenti sua voluntate, & applicatione efficaci meritorum suorum, secreuit omnes electo, & reprobis. Sed potius haec omnia reicienda sunt ad occulta & inscrutabilia Dei iudicia: non ad merita Christi, quae indifferenter se habuerunt ad illa, ut ad eorum opposita. Neque etiam est gratiae beneficium quod vocatio vel auxilia gratiae sint incongrua: quod hic deseratur alio electo: quod haec series rerum praeter alia meliori & fauorabiliori eligatur: ut propter illam comparationem sit recurrendum ad Christi meritum: ac non potius ad inscrutabile Dei iudicium.

Christus non meruit comparative, ut darentur haec potius quam illa, aut huic potius quam illi. Primum generatim verum est. Secundum est falsum in plurimis. Quamuis enim Christus illis pro quibus orauit specialiter, aut quibus sua merita efficacius applicauit, obtinere ut per media congrua, & specialem fauorem, ad gloriam perducerentur, ut Apostolis, excepto Iuda, & plurimis aliis pro quibus orauit specialius, & exauditus est pro sua reuerentia, tamen non meruit ut Deus hanc seriem rerum & mediorum salutis patris, profuturam, eligeret potius quam aliam: neque ut tam multis darentur media incongrua: neque ut illi pauci eligerentur praeter alios, quatenus istorum electio connotat aliorum derelictionem, a quibus isti secernuntur, & specialius diliguntur. Neque antecedenti sua voluntate, & applicatione efficaci meritorum suorum, secreuit omnes electo, & reprobis. Sed potius haec omnia reicienda sunt ad occulta & inscrutabilia Dei iudicia: non ad merita Christi, quae indifferenter se habuerunt ad illa, ut ad eorum opposita. Neque etiam est gratiae beneficium quod vocatio vel auxilia gratiae sint incongrua: quod hic deseratur alio electo: quod haec series rerum praeter alia meliori & fauorabiliori eligatur: ut propter illam comparationem sit recurrendum ad Christi meritum: ac non potius ad inscrutabile Dei iudicium.

SECTIO V.

Respondetur arguentis contrariae sententiae.

41. Contra id quod diximus, meruisse nobis Christum primam uocationem, & auxilia quibus disponimur ad iustificationem, senserunt Capreol. Driedo, Ruard. & alij, quos citant & refutant Quar. tom. I. in 3. par. disput. 41. sect. 2. & Vafq. ibid. disput. 77.

cap. i. & sequentibus: quorum prior affirmat non esse audiendum in scholis, posterior non posse dici sine errore contra fident, quod Authores illi asserunt, Christum meruisse quidem ut paruulis baptizatis, vel adultis dispositis per actus fidei, spei, & charitatis, conferatur gratia iustificationis: at non meruisse ut paruulis applicetur baptismus, neque ut adulti vocentur & disponantur per pios motus ad iustificationem. Fundamenta huius sententiae haec sunt. Primo quia D. Thom. 3. p. qu. 19. art. 4. ad 3. affirmat, sicut peccatum Adae non deriuatur ad alios nisi per carnalem generationem: ita meritum Christi non deriuari ad alios nisi per spiritalem generationem, quae fit in baptismo, per quam homines Christo incorporantur. Et in fine solutionis, si conferatur solutio cum argumento cui responderetur, tradit non credere sub Christi merito ut aliquis regeneretur. Secundo, Trident. sess. 6. cap. 3. significat merita Christi communicari iis dumtaxat qui renascuntur in Christo: & illam renascentiam esse rationem ut qui renascuntur, participent merita Christi: sicut generatio ex Adamo est causa ut qui ex illo nascuntur, contrahant peccatum originale & participent malo ipsius merito. Tertio, Paulus ad Roman. 3. affirmat nos iustificari gratis: & Ephes. 1. ait nos sorte vocari & eligi ad sanctitatem: quae falsa essent, si ipsa vocatio & dispositio ad iustificationem, esset ex Christi meritis, & ex iustitia respectu Christi. Quarto, Christus non meruit efficaciter ut omnes paruuli baptizarentur, neque ut omnes adulti disponderentur ad iustificationem: alioquin omnes paruuli baptizarentur, & omnes adulti disponderentur & sanctificarentur. Neque fuit ratio cur huic potius quam illi meruerit? cur v. g. duorum infantium moribundorum vnus baptizetur, alter non? cur duorum peccatorum vnus conuertatur, alter in peccatis mori finatur? Item si quis malitiose infantem baptizet suffocando in aqua, Christus non est causa talis applicationis, quae sacrilega est. Neque obest, inquiunt, quod in Scriptura & Tridentino dicatur vocari in Christo, & per Christum. Quia illae particulae non semper significant causam meritariam: ut probant ex alijs Scripturae locis, in quibus multa dicuntur fieri in Christo, vel in Domino, aut in Spiritu sancto, vel per Spiritum sanctum, quae eorum nomine & institutione & voluntate aguntur, ac secundum ordinem, quem in Ecclesia posterunt, atque etiam ea quae secundum Christum fiunt, secundum Deum, secundum Spiritum sanctum. Ut Roman. 8. In quo (Spiritu sancto) clamamus Abba Pater. Et cap. 16. v. 1. Commendo vobis Phaben sororem nostram, ut eam suscipiatis in Domino, id est, secundum Dominum. Et v. 4. salutem Priscam & Aquilam adiutores meos in Christo Iesu, id est, in negotio Christi.